

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce	<i>Bc. Jana HAVLÍKOVÁ</i>
Název práce	ORIENTACE V ČASE V MATEŘSKÉ ŠKOLE SE ZAMĚŘENÍM NA SLUNCE A MĚSÍC
Autor posudku	<i>PhDr. Michaela KASLOVÁ</i>

- **Cíle (stanovení, splnění, reflexe splnění)**

Cíl práce je formulován precizně. Práce splnila stanovený cíl. Autorka pracovala aktivně a tvořivým způsobem. Práce vznikala v rámci projektu SC1 řízeného JČU České Budějovice, v týmu, do kterého jsou vedoucí diplomové práce a řešitelka diplomového úkolu začleněny.

- **Obsahové části (úplnost, relevance, řazení)**

Práce je členěna do tří hlavních částí (Teoretická, Metodologická a Praktická) zasazených mezi Úvod a Závěr. Práci doprovází 15 stran příloh.

Úvod představuje genezi zkoumané problematiky, popis současného stavu a z toho plynoucí záměry autorky. **Teoretická část**, dělená do tří hlavních okruhů (přírodovědně filozofický, předškolní dítě a matematika – transformace a prostor) postihuje vše potřebné pro následující části. **Metodologická část** na teoretickou logicky navazuje, autorka na základě analýzy dosavadních poznatků stanovuje cíle práce a k nim volí příslušné metody. **Praktická část** předkládá návrhy scénářů a prezentuje průběh jejich realizace s analýzou, komentáři, úpravami a následnou diskusí. **Závěr** jednak podává celkový přehled o plnění cílů, shrnuje poznatky jak očekávané, tak překvapivé, jednak otvírá nové otázky pro praxi a další výzkum.

Přílohy plní několik rolí: důkaz; zpřesnění představ u čtenáře; u některých i didaktická pomůcka v dané didaktické situaci.

- **Odborná část**

Předložená práce představuje téma čas jako čtvrtou dimenzi prostoru. Poprvé v naší literatuře po roce 1977 se neprezentuje orientace v čase izolovaně, navazuje tak svým pojetím na původní pojetí (provázání prostoru a času skrze prožitky a rituály), které bylo uměle přerušeno v průběhu padesátých let a vyvrcholilo modernizací matematiky, což dosud přetrvává v textech zaměřených na časovou orientaci.

Pro samotné řešení úkolu bylo nutné prostudovat materiály z více oborů: kromě pedagogiky předškolního věku, vývojové a kognitivní psychologie, teorie transformací, bylo třeba značných rešerší s přesahem do fyziky a filozofie. Vzhledem k zaměření práce jsou zdroje pestré a bylo nutné všechny tyto obory skloubit jak v teoretické části, tak v přípravě scénářů a konečně z nich čerpat i v samotném hodnocení didaktických situací, což považuji za obtížné již proto, že se jedná o relativně nové přístupy k problematice.

V praktické části autorka ukazuje, jak lze překlenout rozpory v současném RVP PV. Sestavené scénáře byly východiskem pro přímou práci s dětmi tak, aby bylo možné klíčové momenty podrobit kvalitativnímu rozboru a průběžně modifikovat vzhledem k nastalým situacím. K tomu si zvolila akční výzkum ve smyslu, jak jej vymezuje Janík.

Práce je konzistentní.

- **Přínos (originalita, použitelnost apod.)**

Návazností na tradice a využitím práce s megaprostorem otvírá originálně a s citem pro dítě problematiku, která jistě bude významným přínosem pro praxi. Současné umělé odtržení času od prostoru je na škodu rozvoje představ a v současnosti se tak idea času koncentruje dominantě na orientaci na izolované časové

body, případně momenty, odtržené od matematiky, což se později projevuje ve školní matematice jako problém. Práce nabízí jednu ze strategií, jak zaplnit onu mezeru ve vzdělávání dětí.

Autorka vystoupila na celostátní konferenci EME 2018 s mezinárodní účastí, kde měl její příspěvek pozitivní ohlas (příspěvek je odevzdán do tisku). Autorka prokázala tvořivost a samostatnost v řešení bakalářského úkolu. Práce je navržena do mezinárodní soutěže SVOČ v oboru didaktika matematiky.

- **Formální náležitosti (gramatika, styl, typografie, grafické části, odkazy a citace, celková úprava)**

Předložená práce je psána čtivým a kultivovaným jazykem, který koresponduje s požadavky kladenými na bakalářskou práci. V textu je někdy jazykově obtížné rozlišit, zda se v případě SLUNCE jedná o planetu, nebo ne, takže lze místy diskutovat o vhodnosti „S“ či „s“. Data jsou zpracována pečlivě a přehledně, jejich způsob zpracování odpovídá zvolené metodologii. Typograficky je práce v pořádku. Grafická stránka i členění práce jsou přehledné. Citace odpovídají normě, jsou vhodně voleny i komentovány. Fotografická dokumentace je kvalitní a účelně volená.

- **Zdroje (reprezentativnost, relevance, použití)**

Informační zdroje jsou české i zahraniční, jsou funkční a bohaté. Jednotlivé složky dané problematiky jsou zdroji pokryty všechny.

Největší problém vidím v tom, že autorka omylem vložila do „sisu“ předposlední – nezkonzultovanou verzi, tedy tu, ve které neměla dokončenou práci na zdrojích dle normy, na což jsem přišla porovnáním vytištěné poslední verze (na katedře KMDM je povinné odevzdat jednu tištěnou verzi) s verzí vloženou do sisu. Tento autorčin omyl mne mrzí jistě stejně jako ji. Touto zmínkou chci jen zdůraznit skutečnost, že vím, že autorka se zdroji umí pracovat.

- **Otázky a úkoly k obhajobě**

- 1) Vidíte ještě další možnosti pro propojení času a prostoru v aktivitách předškolních dětí?
- 2) V čem byly podle vás největší obtíže a jak se vám dařilo je překonat?

- **Vyjádření ke shodám v systému Theses: pod 5 %.**

Práce splňuje podmínky kladené na bakalářskou práci. Práci doporučuji k obhajobě.

Hodnocení:

Datum a podpis autora posudku: 18. května 2018

vedoucí práce